

مرگ "ویلیام همیلتون" ریاضیدان بزرگ ایرلندی (1865م)

ویلیام راون همیلتون، ریاضیدان ایرلندی، در چهارم اوت 1805م در دوئلین پایتخت ایرلند به دنیا آمد.

ویلیام راون همیلتون، ریاضی‌دان ایرلندی، در چهارم اوت 1805م در دوئلین پایتخت ایرلند به دنیا آمد. وی از کودکی نزد عمویش که از روحانیون کلیسا بود به فراگیری علوم دینی پرداخت. آثار نبوغ و هوش فراوان، از طفولیت در همیلتون نمایان شد به طوری که در سه سالگی خواندن و نوشتن را آموخت و تا سن 14 سالگی به زبان‌های لاتین، یونانی، عبری، سانسکریت، عربی و فارسی تسلط یافت. ویلیام در ابتدا به آثار شعرا و نویسندگان یونان و روم علاقه داشت و اکثر اوقات خود را به مطالعه ادبیات مصروف می‌داشت. در 15 سالگی مسیر زندگی همیلتون در اثر برخورد و مصاحبه با یکی از ریاضی‌دانان آمریکایی به کلی تغییر کرد و از آن پس به ریاضیات علاقه‌مند شد. در این زمان این ایده را در نظر گرفت که هیچ چیز به قدر مطالعات و تحقیقات علمی، فکر و ذهن انسان را پرورش نمی‌دهد و او را برتر از دیگران نمی‌سازد. از این رو کتاب‌هایی از دانشمندان بزرگی هم‌زمان با نیوتن و لاپلاس را مطالعه کرد و پیشرفت قابل توجهی در ریاضیات نمود، تا این‌که وارد کالج دوبلین شد و در 21 سالگی رساله‌ای به آکادمی سلطنتی ایرلند فرستاد. وی در این رساله در صدد آن بود که هندسه نور را از نو بنیان نهد و روشی واحد برای حل کلیه مسائل مربوط به آن ابداع کند. این کار باعث شد، تا علی‌رغم این‌که هنوز تحصیلات دانشگاهی را به پایان نبرده بود، در 23 سالگی به استادی کرسی نجوم کالج ایرلند برگزیده شود و به تدریس بپردازد. او ضمن یک رشته سخنرانی در باب نجوم و رابطه آن با فیزیک و حکمت الهی، چنان مهارت خود را در این زمینه ثابت کرد که همه را وادار به تحسین نمود. همیلتون در 43 سالگی به ریاست آکادمی سلطنتی ایرلند رسید و پس از چندی به کشف بزرگ‌تری در ریاضیات نائل آمد و آن، حساب کواترنیون بود. کواترنیون، نوعی از اعداد مختلط است که در تعبیر و تفسیر فضای چهار بُعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آن پس، همیلتون تمام تلاش خود را مصروف پیشرفت و تکامل دستگاه محاسبه جدید نمود و با به دست آوردن قاعده دیگری در موضوع جبر و مقابله، مکتب جدیدی در ریاضیات بنیان نهاد. ویلیام راون همیلتون به عنوان بزرگ‌ترین ریاضی‌دان بریتانیایی پس از اسحاق نیوتن، سرانجام در دوم سپتامبر 1865م در شصت سالگی درگذشت.